

Hybridiyrittäjän työkirja

Opas
työelämän
moniottelijalle

Työterveyslaitos

SeAMK
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

TYÖKIRJA SISÄLTÄÄ

- 3 TERVETULOA TREENEIHIN MONIOTTELIJA!
- 4 HYBRIDIYRITTÄJÄN HYVINVOINTI
- 6 PALAUTUMISESTA VIRTAA ELÄMÄÄN
- 10 AJANHALLINTA TUO TASAPAINOA TYÖHÖN JA VAPAA-AIKAAN
- 13 HYBRIDIYRITTÄJÄN IDENTITEETTI
- 19 LIIKETOIMINTA KANNATTAVAKSI
- 25 ONNEA MATKAAN MONIOTTELIJA
- 26 TUTUSTU TARKEMMIN

Kirjoittajat

Emilia Kangas, Susanna Kalavainen, Maarit Mikkanen, Sini Karjalainen, Anu Perälä, Kirsti Sorama, Talvikki Susiluoma, Anmari Viljamaa

TERVETULOA TREENEIHIN MONIOTTELIJA!

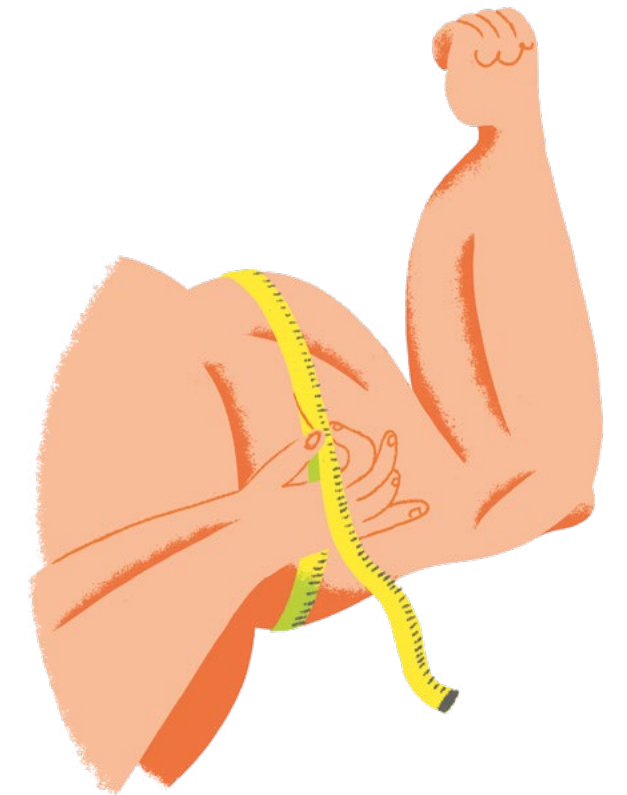
Mahtavaa, että olet kiinnostunut hybridiyrittäjyydestä ja hyvinvoinnista. Tämä työkirja johdattelee sinua pohtimaan hyvään elämään ja yrittäjyyteen kuuluvia asioita ja sitä, miten voit huolehtia itsestäsi ja liiketoiminnastasi. Se auttaa sinua kirkastamaan omaa toimintaasi hybridiyrittämisen moninaisessa maailmassa.

Hybridiyrittäjillä on vähintään kaksi työroolia: yrittäjä ja joku muu. Yleensä hybridiyrittäjä harjoittaa yrittäjyyttä päätoimisen palkkatyön ohessa. Tässä oppaassa hybridiyrittäjyydellä tarkoitetaan kaikenlaisten yrittäjyyden eri muotojen yhdistämistä erilaisiin toimeentulon lähteisiin kuten palkkatyöhön tai opiskeluun.

Yksinyrittäjien määrä on kasvanut 2000-luvulla ja merkittävä osa heistä on osa-aikaisia. Hybridiyrittäjyys on monelle melko pysyvä tila eikä vain välivaihe ennen täysiaikaista yrittäjyyttä. Sivutoiminen yritys tarjoaa tilaa toteuttaa itseään ja omia ideoitaan. Samalla se on lisätulojen lähde. Jos palkkatyö on mieluista, siitäkään ei välttämättä haluta luopua.

Työkirja perustuu Euroopan sosiaalirahaston rahoittaman Hyvinvoiva hybridiyrittäjä -hankkeessa pidettyihin työpajoihin ja yrittäjien omiin kokemuksiin. Kirjan painotukset ovat hybridiyrittäjien omia valintoja; ajanhallinta ja palautuminen koettiin keskeisiksi yrittäjän työhyvinvointia tukeviksi teemoiksi. Löydät oppaasta myös tietoisuuksia ja tehtäviä, joita voit tehdä haluamassasi järjestyksessä.

Toivomme, että saat ideoita ja kannustusta omasta hyvinvoinnistasi huolehtimiseen sekä työkaluja liiketoiminnan kehittämiseen. Yrityksen kestävä menestyksen takana on hyvinvoiva yrittäjä. Kirjaa voivat hyödyntää myös yrittäjiä tukevat tahot ja oppilaitokset.

LISÄTIETOJA HYBRIDIYRITTÄJYYDESTÄ LÖYDÄT HANKKEEN JULKAISUSTA LISÄTIENESTIÄ JA INTOHIMOA.

HYBRIDIYRITTÄJÄN HYVINVOINTI

”MILLOIN OLET VIIMEKSI
PYSÄHTYNYT MIETTIMÄÄN
MITEN VOIT?”

Hyvä työkyky ja riittävä työstä palautuminen auttavat sinua menestymään hybridiyrittäjänä ja elämään kokonaista, tasapainoista elämää. Työkykyyn vaikuttavat terveys ja toimintakyky, osaaminen, arvot, asenteet ja motivaatio, työolot sekä toimintaympäristö. Terveelliset elintavat ja hyvä terveys toimivat työkykyysi perustana ja antavat sinulle virtaa tehdä työtä haluamallasi tavalla.

Kehitäthän osaamistasi niin, että oman alan osaamisen lisäksi sinulla on riittävät tiedot ja taidot yrityksen pyörittämiseen? Näin vähennät stressiä, joka usein yrittäjillä liittyy yrityksen hallinnollisiin töihin. Hyvinvoiva yritys tukee yrittäjän hyvinvointia. Panosta siis yrityksesi toiminnan kehittämiseen itsestäsi huolehtimisen rinnalla.

Hybridiyrittäjälle yrittäjyys on usein itsensä toteuttamista ja oman osaamisensa laajentamista tai esilletuomista. Se näkyy innostuksena työhön ja antaa kokemuksen merkityksellisyydestä, mikä tukee työhyvinvointia. Tämä työn imuksi kutsuttu ilmiö siivittää hyvään työsuoritukseen ja tukee yrityksen menestymistä. Voit vahvistaa työn imua kehittämällä työsi voimavaratekijöitä.

Mitkä ovat henkilökohtaisen elämäsi ja yrittäjyytesi voimavara- ja kuormitustekijöitä? Valitse alla olevista ne asiat, jotka vaativat sinulta eniten huomiota juuri nyt.

- Työ ja vapaa-aikani ovat tasapainossa
- Saan virtaa ruokailusta
- Liikun riittävästi
- Palaudun työn rasituksista ennen seuraavaa työpäivää
- Nukun riittävästi
- Voin jakaa iloja ja murheita muiden ihmisten kanssa
- Hallitsen kalenteriani eikä se hallitse minua
- Olen asettanut rajat sille, kuinka paljon teen töitä
- Minulla on riittävästi yrittäjyysosaamista

Mitä huomasit? Estääkö jokin yllä olevien asioiden toteutumisesta? Millaisin keinoin voisit edistää hyvinvointiasi näillä osa-alueella? Mikä on ensimmäinen keino, jonka otat kokeiluun?

PALAUTUMISESTA VIRTAA ELÄMÄÄN

”HAASTEENA ON RIITTÄVÄ LEVON SAAMINEN, ITSESTÄ JA OMISTA TARPEISTA HUOLEHTIMINEN. ETTÄ ILMASSA EI OLISI LIIAN MONTA PALLOA YHTÄ AIKAA.”

Palautuminen on kehon ja mielen elpymistä. Palautuminen on yksi hybridiryttäjän keskeisimmistä taidoista, koska ajan jakaminen useamman eri työn kesken täyttää helposti mielen sekä kalenterin

Kuormitusta syntyy työtä hankaloittavista asioista, mutta myös kiinnostavat asiat kuten asiakkaiden pulmien ratkominen tai uuden suunnittelu vievät energiaa. Pienet palauttavat hetket työpäivän aikana sekä itselle mielekäs, työstä irrottava tekeminen, ovat lähtökohtia palautumiselle. Omista voimavaroista huolehtimiseen kannattaa varata aikaa joka päivä, myös työpäivän aikana.

Pohdi, kuinka moni alla olevista tilanteista toteutuu sinulla.

- Viikonlopun, vapaillan tai loman jälkeen tunnen olevani rentoutunut, virkistynyt ja valmis palaamaan töihin.
- Kaikki vapaa-aikani ei kulu työn rasituksista toipumiseen, vaan ehdin ja jaksan tehdä minulle tärkeitä ja mielekkäitä asioita myös työpäivän jälkeen.
- Pystyn säätämään vireystilaani niin, etten ole jatkuvasti ylikerroksilla stressistä tai uupunut ja väsähtänyt.
- Koen, ettei työstä johtuva kuormitus toistuvasti häiritse muuta elämää.

Riittävä palautuminen suojaa työuupumukselta sekä ehkäisee terveysongelmia. Kehon palautumisessa keskeistä on vireystilan rauhoittaminen ja energiavarojen täydentäminen. Psykologinen palautuminen auttaa irrottamaan ajatukset työstä ja se myös tukee kehon palautumista.

Keho palautuu kun,

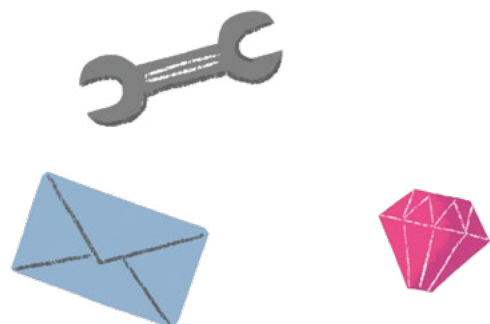
- Nukut riittävästi. Palautumisesta peräti 95 prosenttia tapahtuu unen aikana.
- Liikut riittävästi, joko leppoisasti tai rasittavasti, kehoasi kuunnellen.
- Syöt säännöllisesti monipuolista ja ravitsevaa ruokaa.
- Teet rentoutumis- ja hengitysharjoituksia.
- Rentoudut itsellesi ja kehollesi sopivalla tavalla esim. sauna, lukeminen, äänikirjat tai tv:n katselu.

Psykologinen palautuminen

Psykologinen palautuminen ei ole vain rentoutumista. Se voi olla myös mieltä aktivoivaa tekemistä. Palautuminen ei ole lisäsuoritus kalenteriin, vaan kannattaa kuunnella itseään. Joskus palautumista tukee myös ei-sanan käyttö ja menoja voi jättää väliin.

Psykologista palautumista voi jäsentää ns. DRAMMA-mallilla, joka sisältää kuusi hyvinvointia edistävää palautumisen kokemusta.

- 1. Työstä irrottautuminen (detachment)** Tee vapaalla asioita, jotka poikkeavat omasta työstäsi ja yrittäjyydestäsi ja jotka irrottavat ajatuksesi pois arkisesta aherruksesta.
- 2. Rentoutuminen (relaxation)** Ota rauhallisesti. Tee jotain sellaista, joka ei vaadi fyysisiä eikä älyllisiä ponnisteluja.
- 3. Autonomia (autonomy)** Omaehtoisuus on kokemus siitä, että voimme itse valita mitä teemme. Järjestä vapaalla itsellesi ainakin vähän aikaa, jolloin voit tehdä mitä haluat eikä kukaan vaadi sinulta mitään.
- 4. Taidon hallinta (mastery)** Haasta itsesi tekemään jotain uutta, joka ei liity suoraan työhösi tai yrittäjyyteesi. Voit oppia ja saada onnistumisen elämyksiä. Miten olisi kädentaidot, musiikki tai kieltenopiskelu?
- 5. Merkityksellisyys (meaning)** Tee asioita, jotka ovat sinulle tärkeitä ja merkityksellisiä. Esimerkiksi toisten auttaminen voi tehdä vapaa-ajasta merkityksellistä.
- 6. Yhteenkuuluvuus (affiliation)** Läheiset, hyvät ihmissuhteet ja niiden vaaliminen tukevat palautumista. Onko ympärilläsi ihmisiä, joiden kanssa saat olla oma itsesi? Kenelle soittaisit tänään?

Psykologinen palautuminen on pieniä arjen tekoja. Pohdi omaa elämääsi ja kirjoita huomiosi ylös.

1. Pohdi ja listaa sinulle mieluisia tekemisiä, harrastuksia, aktiviteetteja ja muita toimintoja. Mitä eri psykologisen palautumisen kokemuksia ne sisältävät (DRAMMA-malli)?
2. Mitä voisit vahvistaa tai lisätä? Valitse yksi psykologisen palautumisen keino. Voit aloittaa kokeilun pienestä muutoksesta!

AJANHALLINTA TUO TASAPAINOA TYÖHÖN JA VAPAA-AIKAAN

”OLEN OPPINUT TYÖVUOSIEN VARRELLA TUNNISTAMAAN RAJOJANI. SIVUTYÖ MYÖS VOIMAANNUTTAA.”

Hybridiryttäjällä työn ja vapaa-ajan raja hämärtyy helposti. Vaikka yrittäjyys innostaa ja on tapa toteuttaa itseään, haasteena on usean kokonaisuuden hallinta ja ajan riittäminen. Kun yritystä pyöritetään palkkatyön tai opiskelun lisäksi, saattaa tuntua, ettei vuorokaudessa ole riittävästi tunteja työlle ja vapaa-ajalle. Kuka tahansa meistä kuormittuu liian suuresta työmäärästä, kiireestä, jatkuvasta saavutettavana olemisesta ja muistettavista asioista.

Käytähän aikasi hyvin?

Töiden suunnittelu, aikataulutus ja priorisointi vähentävät stressiä ja lisäävät hallinnan tunnetta. Mihin sinun aikasi kuluu?

1. Kirjoita muutaman päivän ajan ylös kaikki tekemäsi asiat. Näet, mihin aikaa todellisuudessa kuluu ja kuinka paljon.
2. Aikavarkaat haukkaavat aikaa varsinaiselta työltä. Niitä voivat olla esimerkiksi hukassa olevat materiaalit tai aloitteellisuus. Mitkä ovat sinun aikavarkaitasi?

”KANNATTAA SUUNNITELLA JA TIEDOSTAA MIHIN RYHTYY. AIKA ON RAJALLINEN JA ITTEENSÄ EI KANNATA VÄSYTTÄÄ HETI. KANNATTAA TIEDOSTAA AJAN RAJALLISUUS JA SE, ETTÄ PITÄÄ OLLA MUUTAKIN ELÄMÄÄ, ETTÄ JAKSAA YRITTÄÄ.”

Mitä voit tehdä? Onnistunut ajanhallinta auttaa keskittymään olennaiseen ja saat kerralla enemmän aikaiseksi.

Suunnittele ja aikatauluta!

1. Ota käyttöön vuosikello, johon kirjaat yrityksesi tärkeät päivämäärät, esim. verotus, kirjanpito, markkinointitempaukset ja loma-ajat.
2. Käy läpi kalenterisi ja työt ennakolta ja aikatauluta ne.
3. Listaa ja palastele tehtävät & projektit osatehtäviksi.
4. Muistathan jättää kalenteriin huokoisuutta yllätyksien varalta.
5. Voit kokeilla erilaisia ajanhallinnan ja suunnittelun sovelluksia

Tee ensin tärkeimmät asiat

1. Mieti, mitkä ovat työsi kannalta tärkeimmät tehtävät ja aloita niistä.
2. Voit priorisoida asiakkaiden tarpeiden, tehtävien tärkeyden, kiireellisyyden tai kiinnostavuuden perusteella.
3. Priorisointi voi tarkoittaa joistakin asioista tai tehtävistä luopumista.
4. Opettele sanomaan ei. Mieti, mitkä tehtävät, tapaamiset ja tilaisuudet ovat tärkeitä.

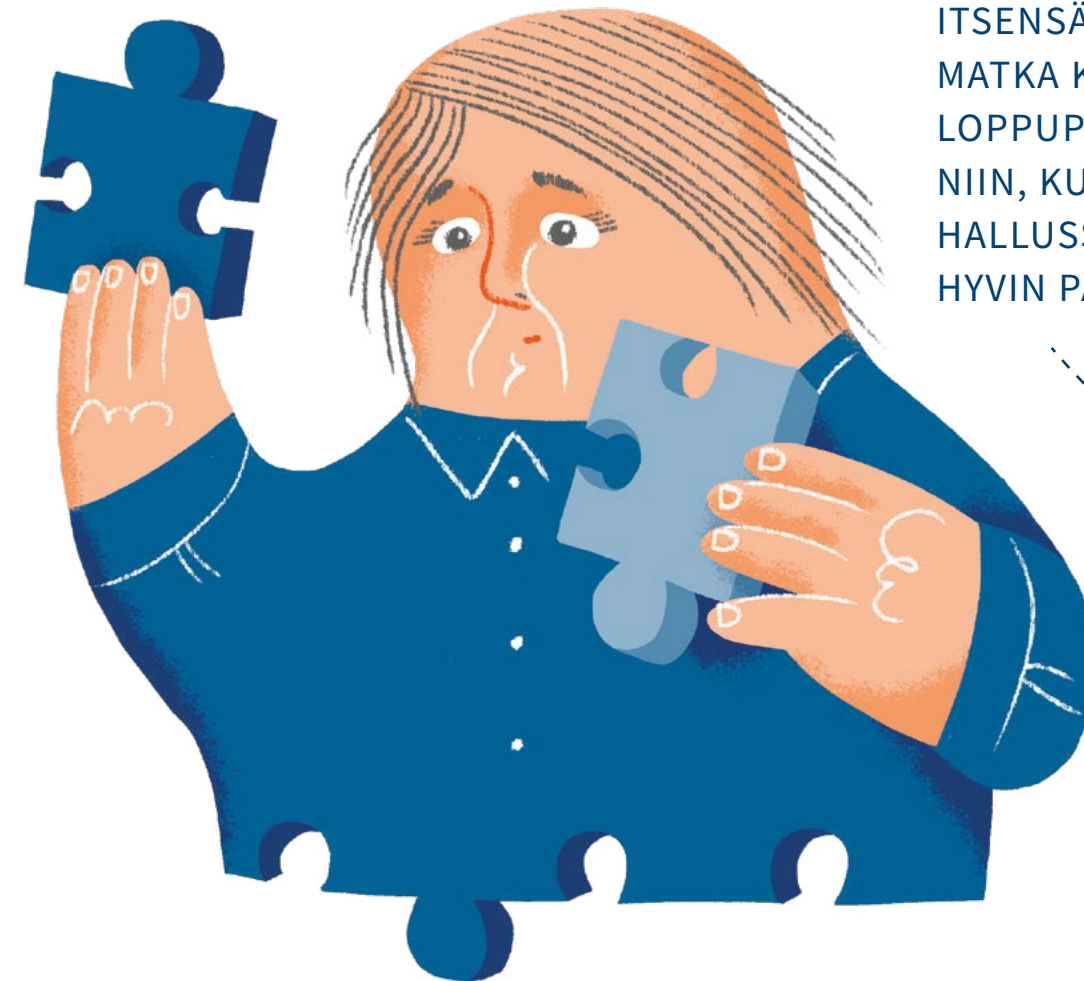
Paranna keskittymistäsi

1. Vaelteleeko mielesi? Myös viivyttely saattaa keskeyttää työnteon.
2. Pyri tekemään vain yhtä asiaa kerrallaan. Se nopeuttaa työtehtävien valmistumista.
3. Voit mykistää ilmoitusäänet ja poistaa muut häiriöt keskittymistä vaativien tehtävien ajaksi.
4. Keskittymistä parantaa myös itsensä rauhoittaminen.

Anna tilaa luovuudelle ja nauti yrittäjän vapaudesta

1. Kirjaa tehtäviä vihkoon, piirrä miellekarttoja ja kuvia.
2. Hyödynnä verkostojasi ideoinnin tukena. Luovuus kukkii, kun pohdit yhdessä ja keskustele vapaamuotoisesti.
3. Pidä luova tauko, kun työ ei etene. Ota nokoset tai lähde liikkumaan kesken työpäivän.
4. Anna ajattelulle ja ideoille aikaa. Luovuutta ei voi pakottaa.
5. Ole utelias, kysy ja ihmettele.

HYBRIDIYRITTÄJÄN IDENTITEETTI

”ELÄMÄHÄN ON
ITSENSÄ TUNTEMISEN
MATKA KUITENKIN
LOPPUPELEISSÄ.
NIIN, KUN SE ON
HALLUSSA, NIIN AIKA
HYVIN PÄRJÄÄ.”

Oman työidentiteetin pohtiminen on nykyään tärkeä työelämätaito. Ihmiset muotoilevat, korjaavat ja uudistavat jatkuvasti käsitystä itsestään työntekijöinä. Tätä kutsutaan identiteettityöksi. Taitoa tarvitaan yrittäjämäisessä työelämässä, jossa uudet työnteon muodot, kuten hybridiyrittäjyys, ovat tulleet pysyviksi tavoiksi tehdä työtä.

Koska työurat sisältävät enemmän keskittymistä oman kompetenssin kehittämiseen, työllistettävyyteen ja itsensä johtamiseen, identiteettityöstä on tullut jatkuvaa. Oman identiteetin pohtiminen kannattaa, koska se vaikuttaa laajasti myös muuhun hyvinvointiin.

Tässä osiossa rakennat työidentiteettiäsi eri näkökulmista. Kun tunnistat omat vahvuutesi, voimavarasi, motivaatiosi ja osaamisesi, tunnet itsesi ja työidentiteettisi paremmin. Tee harjoitukset ja ota oman työn, hyvinvoinnin ja osaamisen johtaminen haltuun.

Alta löydät viisi tehtävää, jotka käsittelevät voimavaroja, ominaisuuksia, rajoja, motivaatiota ja osaamista. Aloitetaan!

Ensimmäinen tehtävä keskittyy voimavarojen tunnistamiseen. Pohdi erikseen neljää voimavaraasi: terveyttä, työtä, läheisiä ihmisiä ja vapaa-aikaa.

Miten koet fyysisen ja henkisen terveytesi?

1 Heikko olo – 5 Olen täynnä virtaa

1 2 3 4 5

Kuinka paljon voimia työsi tällä hetkellä vie?

1 En tee töitä lainkaan – 5 Hommia on yli äyräiden

1 2 3 4 5

Miten paljon aikaa sinulla on läheisille ihmisille?

1 Ehdin tuskin tavata läheisiäni – 5 Vietämme runsaasti aikaa yhdessä

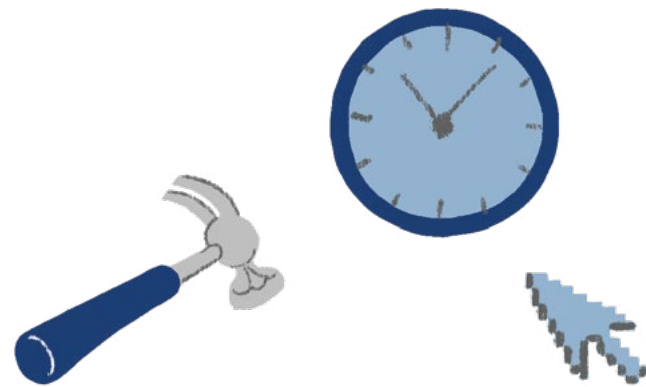
1 2 3 4 5

Kuinka paljon sinulla on aikaa itsellesi?

Mieti harrastuksia ja olemista, joka tuo iloa ja virtaa elämään.

1 Minulla ei ole vapaa-aikaa – 5 Ehdin hyvin ottaa rennosti omalla tyyllillä

1 2 3 4 5

Nyt pääset pohtimaan omia persoonallisia ominaisuuksiasi. Valitse alta kaikki ominaisuudet, joita tunnistat itsessäsi eri työrooleissasi. Puuttuko listalta jokin ominaisuus? Voit kirjoittaa sen listan jatkoksi.

☐ Joustava	☐ Kriittinen
☐ Voimakastahtoinen	☐ Hyvä kuuntelija
☐ Luotettava	☐ Luova
☐ Rauhallinen	☐ Päätäväinen
☐ Avulias	☐ Avoin
☐ Pohdiskeleva	☐ Energinen
☐ Tarkka	☐ Järjestelmällinen
☐ Itsenäinen	☐ Miellyttävä
☐ Korrekti	☐ Innostava
☐ Varovainen	☐ Ratkaisukeskeinen
☐ Systemaattinen	☐ Vakuuttava
☐ Ystävällinen	☐ Vaatimaton
☐ Looginen	☐ Kunnianhimoinen
☐ Spontaani	☐ Päämäärätietoinen
☐ Huomaavainen	☐ Optimistinen
☐ Ulospäinsuuntautunut	☐ Huolehtiva
☐ Tiimipelaaja	☐ Innostuva
☐ Nopeampoinen	☐
☐ Kärsivällinen	☐
☐ Ennalta-arvattava	☐

”AINA PITÄÄ KUUNNELLA SYDÄMENSÄ ÄÄNTÄ.
ET JOS SIILTÄ TULEE SELLASTA AITOO INNOSTUSTA,
NIIN SIT YLEENSÄ KANNATTA MENNÄ. VAIKKA NYT
MENISKIN PIELEEN, NIIN SEKIN ON IHAN OK.”

Seuraava tehtävä tarkoittaa katseen henkilökohtaisiin ominaisuuksiin, jotka edistävät tai estävät tavoittelemasi työidentiteettiä. Luettele asioita, joita haluat itsessäsi kasvattaa ja kehittää. Tunnista myös ominaisuuksia tai tapoja, joita haluat vähentää tai päästää irti.

1. Näitä ominaisuuksiani haluan kehittää

2. Näistä ominaisuuksista pidän kiinni

3. Näitä ominaisuuksiani voisin karsia

4. Tästä ominaisuudesta päästän irti

Olet nyt identiteettityökalun tehtäväpaketin puolivälissä. Tässä tehtävässä mietit mikä saa sinut innostumaan. Omien motivaatiotekijöiden tunnistaminen auttaa ymmärtämään ja suuntaamaan työ- ja uravalintoja. Motivaatiotekijöitä ei aina valita tietoisesti, vaan niihin vaikuttavat persoonallisuus, kyvyt, arvot ja minäkuva. Niinpä yksikään motivaation lähde ei ole toista parempi. Valitse kolme kohtaa, jotka kuvaavat sinua parhaiten.

- Tavoittelen omaisuutta, vaurautta ja korkeaa elintaso. Minua ei haittaa epätyytyttävät työtehtävät. Voin vaihtaa työpaikkaa aineellisten etuuksien takia riippumatta siitä, kuinka epämiellyttäviä tehtävät ovat.
- Haluan olla vastuussa linjauksista tai resurssien kohdentamiseen vaikuttavista asioista. Haluan olla valta-asemassa suhteessa muihin.
- Haluan tehdä asioita, jotka koen arvokkaiksi ja merkityksellisiksi niiden itsensä vuoksi. Autan mielelläni muita.
- Saan suurta tyydytystä luodessani jotain uutta. Olen kiinnostunut kehittämään ideoita, tuotteita tai palveluita. Käsitelen takaiskua hyvin, mutta haluan tunnustusta omaperäisistä ideoistani.
- Olen tyytyväinen, kun minua arvostetaan asiantuntijana. Työskentelen jatkuvasti kartuttaakseni ja ylläpitääkseni osaamistani. En pidä siitä, jos joudun oman osaamisalueeni ulkopuolelle.
- Minulle on tärkeää yhteys ihmisiin. Sitoudun enemmän kollegoihini kuin työtehtäviin tai organisaation tavoitteisiin. Voin jatkaa epätyytyttävässä työssä, jos suhteeni työkavereihin on vahva.
- Haluan olla itsenäinen työssäni. Otan mielelläni vastuuta ja teen päätöksiä. En pidä siitä, että toimintaani ja päätöksiäni rajoitetaan tai olen muiden johdettavana. Työskentelen mielelläni yksin tai johdan pientä tiimiä.
- Etsin vakaata ja ennustettavaa tulevaisuutta. Ennakoitavuus on minulle tärkeämpää kuin suuret tulot. Haen vakaata työtä tai työyhteisöä, jossa työntekijöiden hyvinvoinnista huolehditaan.
- Haluan, että minut tunnustetaan ja saan työstäni tunnustusta. Minulle on tärkeää olla arvostettu. Voin käyttää työssäni päätösvaltaa aseman vuoksi, mutta minua ei kiinnosta muiden työn kontrolloiminen.

”ON TÄRKEÄÄ KOKEA TYÖSSÄÄN
ONNISTUMISIA JA OPPIA UUTTA.”

Viimeinen tehtävä kartoittaa osaamistasi. Tarkenna seuraavaksi ajatuksesi omaan osaamiseen ja siihen, mitä työ sinulle merkitsee. Voit muistella erilaisia työtehtäviä, saamaasi palautetta, koulutustasi, sertifikaatteja, ominaisuuksiasi tai elämäkokemustasi. Pidäthän myös mielessä aiemmissa työkirjan tehtävissä huomaamasi asiat.

1. Tehtäviä, joista innostun

2. Asioita, joissa olen hyvä

3. Hommat, jotka minulta hoituvat

4. Työ merkitsee minulle

LIIKETOIMINTA KANNATTAVAKSI

”LIIKETOIMINTAOSAAMINEN
LISÄÄ YRITYKSEN
ENNUSTETTAVUUTTA
JA VARMUUTTA.”

Tärkeä osa Hybridiyrittäjän hyvinvointia on taito huolehtia yrityksen liiketoiminnasta ja sen kannattavuudesta. Liiketoimintaosaaminen lisää toiminnan ennustettavuutta ja varmuutta. Se on kykyä ideoida uutta ja kehittää parhaita ideoitaan, joiden varaan yrityksen strategia rakentuu.

Strategian toteuttaminen vaatii myös kykyä johtaa omaa työtään ja muuttaa suunniteltu strategia teoksi. Näin saat työpanostasi vastaavia tuloksia.

Alussa on suunnitelma!

Strategia on suunnitelma, jonka avulla sinun on helpompi kohdata ja ennakoida yrityksesi toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Jaoimme strategian suunnittelun neljään osaan.

- 1. Strateginen ennakointi** auttaa toimintaympäristön mahdollisuuksien ja uhkien tunnistamista, analysointia ja tulkintaa.
- 2. Sisäisten resurssien analysointi** auttaa tunnistamaan yrityksen tai yrittäjän vahvuuksia ja heikkouksia.
- 3. Tee suunnitelma**, jossa yhdistät yrityksen toiminnan ja toimintaympäristön. Tämä lisää ja ylläpitää yrityksesi suorituskykyä.
- 4. Varmista**, että tekemäsi suunnitelman ydin on asettamiesi tavoitteiden saavuttaminen.

Tunnista muutokset toimintaympäristössäsi

On hyvä tietää, mitä tiedonlähteitä seuraamalla saat parhaan kuvan meneillään olevista ja tulevista muutoksista yrityksesi toimintaympäristössä.

Hyviä tiedonlähteitä ovat

- 1. Yleiset trendit:** lehdet, uutiset, asiantuntijoiden lausunnot, keskustelut eri aloilla toimivien ihmisten kanssa.
- 2. Asiakas- ja markkinalähtöiset trendit:** ostokäyttäytymisen muutokset, hintatason kehittyminen, kilpailijoiden uudet tuote- ja palvelukonseptit.
- 3. Teknologiatrendit:** alan lehdet ja asiantuntijayhteisöt, yliopistojen ja korkeakoulujen julkaisut ja kehittämishankkeet.
- 4. Toimialan kehitystrendit:** toimialan lehdet ja asiantuntijayhteisöt, alalle tulevat tai poistuvat yritykset, muiden yritysten benchmarkkaaminen. Tarkkaile esim. muuttavatko yritykset toimintatapojaan ja miten.
- 5. Yhteiskunnalliset trendit:** lainsäädäntö, EU-direktiivit, yleiset kuluttajien kulutustottumukset ja muutokset asenteissa ja arvoissa, muutokset kansantaloudessa ja maailmantaloudessa.

Muutosten seuraaminen ei kuitenkaan vielä riitä. Jokainen muutos toimintaympäristössä voi tuoda yrityksellesi sekä mahdollisuuksia että uhkia. On tärkeää arvioida huomaamiesi muutosten vaikutuksia liiketoimintaan. Alla löydät strategiatyökalun, jonka avulla voit arvioida merkittävien muutosten mahdollisuuksia ja uhkia kuudesta eri näkökulmasta.

Pohdi omasta näkökulmastasi ulkoisen toimintaympäristön vaikutuksia yrityksesi toiminnalle. Tee harjoitus ensin koko yritystoiminnastasi. Sen jälkeen voit tehdä sen yksityiskohtaisesti jokaisesta tuotteesta tai palvelusta. Kirjoita laatikoihin mitä muutoksia, mahdollisuuksia ja uhkia tunnistat eri osa-alueilla.

1. Poliittiset vaikutukset

2. Sosiaaliset vaikutukset

3. Teknologiset vaikutukset

4. Taloudelliset vaikutukset

5. Ekologiset vaikutukset

6. Lakien ja asetusten vaikutukset

Suunnittele oma strategia

Nyt kun olet tunnistanut ulkoisen toimintaympäristön tuomia mahdollisuuksia ja uhkia, voit koota ne yhteen yrityksesi vahvuuksien ja heikkouksien kanssa.

Strategia kertoo suunnitelman sille, miten hyödynnät mahdollisuudet käyttämällä omia vahvuuksiasi. Entä miten hallitset uhkia omilla vahvuuksillasi? Kuinka voit kääntää heikkoudet vahvuuksiksi ja hyödyntää muutosten tarjoamat mahdollisuudet?

Pohdi tärkeimpiä asioita, jotka vaikuttavat liiketoimintaasi.

1. Listaa tähän liiketoimintasi vahvuudet ja heikkoudet

2. Kirjaa tähän kaikkein merkittävimmät uhat ja mahdollisuudet, jotka vaikuttavat liiketoimintasi kehittämiseen

3. Tee tähän strategia eli suunnitelma tavoitteidesi saavuttamiseksi, jossa huomioit liiketoimintasi vahvuudet ja heikkoudet sekä uhat ja mahdollisuudet

”STRATEGIAN TÄRKEIN TAVOITE ON MIETTIÄ, MITEN EROTUT KILPAILIJOISTA. AJATTELE TOISIN!”

Erotu kilpailijoistasi

Strategian tärkein tavoite on kirkastaa, miten voit erottua kilpailijoista ja saada liiketoiminnallesi kasvua. Voit saada kilpailuetua tekemällä asioita toisin. On helpompi yllättää, kun tunnistat oman toimialasi toimintatavat ja osaat hyödyntää muutosten luomat mahdollisuudet. Tarkastele toimintatapoja aina asiakkaan näkökulmasta. Mitä toimintatapoja asiakas arvostaa?

Arvioi toimintatapoja myös yrityksen kustannusten kautta. Hybridiyrittäjän kannattaa luopua tai vähentää kustannuksia tuottavia toimintoja, jotka eivät enää lisää asiakkaan kokemaa arvoa. Silloin ne tuovat yritykselle turhia kustannuksia. Tällaiset toimintatavat kannattaa hylätä kokonaan. Keskity tekijöihin, jotka toimintaympäristön muutoksessa selvästi lisäävät asiakkaidesi kokemaa arvoa. Silloin muutosten kustannuksien kasvu on tasapainossa asiakkaan maksamaan hintaan.

Pidä kuitenkin tiukasti mielessä toimintaympäristön muutosten tuomat mahdollisuudet. Kun seuraat ja analysoit muutoksia, yritystoimintasi tuottavuus kasvaa ja menestyt pitkällä aikavälillä.

Mieti, mitä asioita sinä voisit vähentää ja poistaa yrityksessäsi. Mitä asioita haluaisit korostaa? Entä mitä uutta haluaisit luoda omalle alallesi? Pidä mielessä asiakkaan ja kustannusten näkökulmat.

Supista.

Mitä tekijöitä tai toimintoja voisit vähentää omassa liiketoiminnassasi verrattuna alan normaaleihin käytäntöihin?

Luo.

Mitä täysin uusia juttuja toisit toimialallesi?

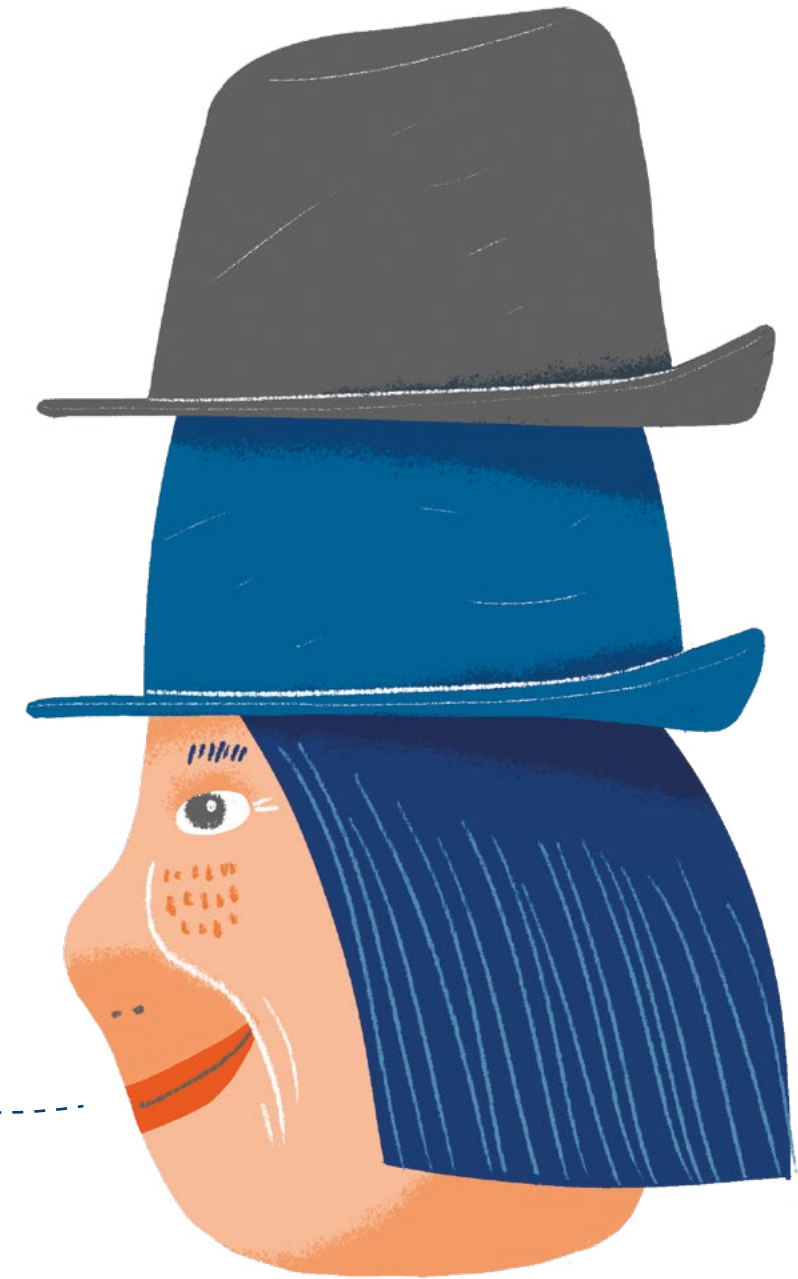
Korosta.

Mitä tekijöitä voisit korostaa omassa liiketoiminnassasi suhteessa alan yleisiin käytäntöihin?

Poista.

Mitkä itsestään selvinä pidetyt asiat voisi toimialaltasi poistaa?

”ILOA MATKAAN
MONIOTTELIJA.
HYVINVOINTI ON
TÄRKEIN
TYÖVÄLINEESI.”

ONNEA MATKAAN MONIOTTELIJA

Kiitos, että tartuit Hybridiyrittäjän työkirjaan! Toivottavasti tehtävistä on sinulle apua omasta hyvinvoinnista huolehtimisessa ja liiketoiminnan hiomisessa. Jäikö jokin asia mietittävään? Oppaan loppuun olemme koonneet lisää luettavaa. Tutustu niihin tarkemmin, kun tarvitset lisää ideoita tai tietoa oppaan aiheista. Iloa matkaan moniottelija. Hyvinvointi on hybridiyrittäjän kaikkein tärkein työväline.

TUTUSTU TARKEMMIN

1. Tervetuloa treeneihin moniottelija!

Lisätietoja hybridiyrittäjyydestä löydät hankkeen julkaisusta Lisätienestiä ja intohimoa. Viljamaa, A., Joensuu-Salo, S., Kangas, E., & Katajavirta, M. (2022).

Lisätienestiä ja intohimoa: suomalaisen sivutoimiyrittäjyyden moninainen kuva. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Julkaisu A37.

Lisätienestiä ja intohimoa: suomalaisen sivutoimiyrittäjyyden moninainen kuva <https://www.theseus.fi/handle/10024/753283>

2. Hybridiyrittäjän hyvinvointi

Hyvinvointisi tarkastelun apuna voit hyödyntää myös Työterveyslaitoksen materiaalia Yrittäjä, huolehdi itsestäsi. <https://www.ttl.fi/teemat/tyoterveys/yrittajat-ja-itsensatyollistajat/yrittaja-huolehdi-itsestasi>

3. Ajanhallinta tuo tasapainoa työhön ja vapaa-aikaan

Työterveyslaitoksen Teemasivulta löydät lisätietoa palautumisesta, unesta ja ravitsemuksesta. <https://www.ttl.fi/teemat/tyohyvinvointi-ja-tyokyky/elintavat/mars-matkalle-terveytta-tyopaikoille-suositukset>

Työterveyslaitoksen materiaali: Työ, muu elämä ja ajanhallinta: Opas yrittäjille <https://www.julkari.fi/handle/10024/135291>

Työterveyslaitoksen oppimateriaali: Yrittäjän työkirja hyvään elämään. <https://www.ttl.fi/oppimateriaalit/yrittajan-tyokirja-hyvaan-elamaan>

4. Hybridiyrittäjän identiteetti

Kangas, E., Viljamaa, A., & Joensuu-Salo, S. (2021). Hybridiyrittäjän identiteettityökalu yrittäjyys- ja työidentiteetin profilointiin. Teoksessa S. Päällysaho, P. Junell, M. Salminen-Tuomaala, S. Uusimäki, & S. Saarikoski (toim.), Seinäjoen ammattikorkeakoulu osaamisen, kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin kasvattajana (s. 210–222). (Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimuksia 36). Seinäjoen ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021121460385>

MUISTIINPANOJA
